

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: Egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. — Egyes szám ára 6 kr.

Felolós szerkesztő és kiadó tulajdonos:
Dobay János.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez
hirdetmények és előfizetések a kiadóhivatalhoz (Ifj. Jancsó
Mózes könyvnyomdája Kézdi-Vásárhelyt) intézendők.

Földművelési érdekeink.

Régi panasz, hogy földművelésünk válságos helyzetbe jutott s a társadalomnak talán egyetlen osztálya sínes, mely oly sok munkával, oly kevés eredményt produkálna, mint a gazdaközönség. A magas munkabér és nyomott gabonaárak mellett az időjárás viszonyosságai az újabb megújabb élősdű állatok, mind meg annyi csapással sújtják a gazdákat és ezekkel szemben nincs védekezés.

Csak ha ezt az egy évet vesszük is, azt kell látnunk, hogy bizony a földművelő reményei nagyon ingatag alapon nyugosznak. A mit a tavasz ígért, a nyár elrontotta s a hol a nyár is kegyelmesebb volt, ott a jég rombolta össze a termést.

A folyó év keserű tapasztalataiból kiindulva, egyik fővárosi nagy lap tárgyalás alá véve mezőgazdasági bajainkat, a kötelező terménybiztosítás eszméjét pendítette meg. Szédítő nagy eszme ez, mely ha valósulhatna, roppanterményeket idézne elő. Mint eszme is megérdemli azonban, hogy foglalkozzunk vele. A cikk a biztosítást következőleg véli keresztülvihetőnek.

Ha lehet biztosítani az embert baleset okáért, az utódokat, családot a halál, a házat a tüz, a vetést a jég esetére: világos, hogy kell lenni módnak, a melylyel az egész mezei munkát biztosítani lehet mindama csapások ellen, a melyek érhetik és röviden a rossz termés ellen.

Minden biztosító ágbán a díjtételek kiszámítása a kárvalószínűség alapján történik. Az alapot sok esztendőn át gyűjtött statisztikai adatok adják meg. Már most semmiféle téren olyan feltétlen megbízhatóságu adatokat gyűjteni nem lehet, mint épen a terméssről, a melynek változandóságában is mutatkozik valamelyes rendszer, ha évszázadok tanulságát nézzük.

Gondoskodni kell tehát olyan forumról, intézményről, alkalomról vagy lehetőségről,

a mely megadja a gazdaközönségnek a módot arra, hogy birtoka bevetett területén magának egy oly minimumot biztosíthasson, a mely legalább a kis termés átlag jövedelmének megfelelő.

Akármily merésznek látszik is első pillanatra ez a gondolat, nagyon könnyen valószínűsíthető. Ha minden gazda jég ellen biztosítaná vetését és a jégverés általános volna, ez nem jelentene a biztosító vállalatára előbb kisebb kockázatot, később pedig kisebb veszteséget, mint ha a termés biztosítása generalizáltatván, minden lehető csapás betudásával egy termés-, illetőleg jövedelemminimum megszerzésére történik.

Teljességgel a részletek kérdése annak a megállapítása, vajjon a minimum olyan kules szerint állapítódjék-e meg, hogy egy kataszteri holdon bizonyos jövedelemnek kell lennie, vagy szolgáljon-e alapul az évi átlag és például a kisközép, vagy ennél nagyobb termés mennyisége. Ez mellesleg és appreciáció dolga. De biztos és világos, hogy a holdankint megállapítandó díjösszeg ellenében megszerezheti magának a gazda azt a jogot, hogy a biztosított és az egész mivelet alapját adó mérték erejéig kárpótlást kapjon abban az esetben, ha akármily emberi erővel el nem hárítható okból a bevetett és kellőképpen megmivelt területen a minimális terméseredményt el nem érné.

És itt kezdődne a mezőgazdaság felszabadítása. Megnyílnék az az új erőforrás, a mely nyugalmat önthetne a munkába, hogy nem lesz hiába való, és a kis szántóvetőnek is megadná azt a garanciát, hogy érdemes minden igyekezetét, erejét, idejét a földnek szentelni, mert egy kis díjért megvásárolja magának a biztosító intézettől a talaj jövedelmét, ha maga a talaj meg nem adná.

Nekünk a dolog oly egyszerű, természetes és szüksé-

ges, hogy nem is biznók egészen az emberek hajlandóságára, elhatározására és kényelmére, hogy biztosítsák-e termésüket. Hanem czélszerűnek látnók a kötelező terménybiztosítás törvénybe való iktatását, ez nem reform, hanem megváltás.

Természetes, hogy a termésbiztosítás kötelező elrendelése az államra azt a feladatot rója, hogy gondoskodjék is a kellő szervezetről akár a felügyelete alá helyezendő vállalatok teremtése, akár a termésbiztosítás államosítása után. Kétségtelen, hogy ebben a magyar állam anyagi téren legszebb feladatai egyikét láthatja.

Politikai hírek.

Belföld.

Magyarellenos agitáció. A zágrábi kereskedelmi és iparkamaráról mindenki tudja, hogy a magyarellenos agitáció fészke.

Legutóbb botrányos módon kint a kamara vezetőinek farizeus-sága. A zágrábi iparosok jelentékeny számmal elhatározták, hogy felrúdulnak Budapestre, a villámossági kiállítás megtekintésére. Iparosok, a kik kezük munkája után élnek s a politikától távol állnak, vagy nagyrészt az ellenzékhez tartoznak, késültek Budapestre, hogy valami praktikus dolgot lássanak, valamit tanuljanak, hogy azután odahaza hasznosítsák. A kamara eleinte maga indítványozta ezt a látogatást, de midőn látta, hogy az iparosok nem keresnek ebben semmiféle politikai mozzanatot, suba alatt heves agitációt kezdett az utazás ellen.

Az agitáció következtében most már jóval kevesebb iparos megy Budapestre, mint a mennyi készült oda. Ezeknek is alig akadt vezetője.

Látva a zágrábi ipar- és kereskedelmi kamarának magyarellenos agitációját, aggodalommal gondolunk a milléniumi kiállításra. Mennyire fognak a kamara magyargyűlölő vezetői iparkodni, hogy Horvátország részvétele a kiállításon ne sikerüljön, sőt kudarezzal végződjék!

Külföld.

A koreai háború. Kínai táviratok jelentik, hogy a japán hajóhad megostromolta Valhajvaj-t, mely jelentékeny kikötő, vár és fegyvertár. A kínaiak mind a kétszer visszaverték a japániakat. Az ágyu-ostrom jó ideig tartott. A veszteséget még nem lehet megítélni.

Shanghaiból érkezett táviratok szerint nagy tengeri harez van, melyben a japániak 21 nagy hadihajóval vesznek részt. Az eredményt még nem lehet tudni. Szárazföldi harez is várható Szeval mellett. A japániak és a kínaiak egyaránt megtagadják a harezteri tudósítások szállítását.

Mint a Reuter-ügynökség Shanghaiból jelenti, távirat érkezett oda Chofosból, mely szerint a japánok Hamilton-erőd ellen eredménytelen támadást intéztek. A Reuter-ügynökség információi szerint, valószínűleg Arthur-erőd, nem pedig Hamilton ellen intézték a támadást. Az utóbbi kínai hadi kikötő a Lianthiseben előhegység közelében.

A japán lapok Szöulból érkezett táviratot közölnek, mely szerint a Getszabito (?) szigeten látták volna az orosz lobogót. Ugy hírlik, hogy az oroszok elfoglalták a szigetet. A koreai királyné és családja az orosz követhez fordult védelemért, a ki ezt szükség esetére meg is ígérte neki.

A párisi anarkista-pör. Az anarkista-pör tegnapi tárgyalásán, mialatt Levy Alvares védőbeszédét mondotta az ifju Billonért, egy csomagot hoztak s adtak át Bulot államügyésznek. Ez rögtön felbontotta, azután felugrott, kérte a tárgyalás felfüggesztését s kisielt. A csomagban volt az Intransigeant egyik száma és emberi excrementum. Midőn az államügyész vizatért, így szólt:

— Meg kellett mosni a kezem! Ebben a csinos csomagban volt az Intransigeant-nak egy száma, melyben Rochefort engem megtámad. Sajnálom, Rochefort érdekében. Azt hiszem, hogy nem a vádlottaktól származik ez a csomag.

— A védőktől sem, — jegyezte meg általános derűtség közben Alvares s folytatta védőbeszédét.

TANÜGY.

Jelentése

M. Székely János kézdívásárhelyi község isk. igazgatójának az 1893–94. isk. évről.

(Folytatás.)

Vallás tekintetében a fiuk közül: róm kath. volt: 56, ev. ref. 128, unitárius 1, izraelita 2. A leányok közül róm kath. volt: 28, gör. kath. 1, ev. ref. 152, unitárius 2, izraelita 2.

A beiratkozott 187 fiuból év folytán kimaradt 14, meghalt 1. A 235 leányból kimaradt 27, meghalt 4. Osztaloztatott 172 fiú és 204 leány. Magaviseletre nézve a fiuk közül diésretes magaviseletet tanusított 84, jót 78, türhetőt 10. A leányok közül diésretes magaviseletű volt 140, jó 59, türhető 5.

Előmenetelre nézve a fiuk közül kitünő volt: 39, jeles 35, jó 51, elégséges 27, elégtelen 20. A leányok kö-

zül kitűnő 65, jeles 42, jó 42, elégséges 25, elégtelen 30.

A fiuk 3994, a leányok 4792 félnapot, összesen 8786 félnapot mulasztottak, azonban ebből igazolatlan csak 207 félnap maradt. A mulasztás legnagyobb részben betegség miatt történt s csak igen kevés hanyagságból.

A 111 ismétlő leányból ismétlőiskolába járt 30. A többiek vagy felsőbb intézetbe, vagy a helybeli árvaházba jártak. A fiuk részére nem kellett ismétlőiskolát beállítani, mivel az ismétlő fiuk vagy felsőbb iskolába jártak, vagy iparos tanulók s így az ipariskolába voltak kötelesek járni. Összesen haton voltak olyanok, kiknek ismétlő iskolába kellett volna járni, de ezek az alsófoku ipariskolába osztattak be.

A város képviselőtestülete, mint a multban, úgy a lefolyt iskolai évben is gyakorolta a szegény tanulókkal szemben a jótékonyt. Ruhaszegélyben részesített 54 leányt és 34 fiút. E nemesszivűségért és áldozatkészségért e helyen is köszönetet nyilvánítni kedves kötelességemnek tartom s egyszersmind indítványozom, hogy szavazzon a t. iskolaszék is köszönetet a képviselőtestületnek az iskolaügy érdekében tanúsított áldozatkészségeért.

A ruházaton kívül a szegények tanszerekkel és tankönyvekkel is elláttattak s így egy tanuló sem volt kényszerítve a szegénység miatt az iskolából elmaradni, vagy a tanulásban hiányt szenvedni.

Felvételi díjt fizetett 122 fiú á 60 kr = 73 frt 20 kr. Felvételi díjt fizetett 163 leány á 60 kr = 97 frt 80 kr. Összesen 171 frt.

Szegénység miatt nem fizetett 65 fiú és 72 leány, összesen 137 tanuló.

A tanítói nyugdíj-alapra szedett 15 krokból a 422 tanuló után begyűlt: 63 frt 30 kr. Az ismétlősöktől 4 frt 50 kr, összesen 67 frt 80 kr.

Ezen összeg f. évi márczius 10-én a helybeli m. kir. adóhivatalhoz befizetett.

A tanítói könyvtár részére ez évben a következő szaklapok jártak: Néptanítók Lapja, Népművelők Lapja,

Nemzeti Iskola, Magyar Nyelvőr, Magyar Tanítóképző, Nemzeti Névelés, Néptanoda, Család és Iskola, Hivatalos Közlöny. E szaklapokon kívül a következő művek szereztek be: Tanítók jogai és kötelességei, A csillagászati földrajz elemei, Népoktatásügyi közszéki közgazgatás kézikönyve, Utasítás az 1893. évi XXVI. t.-ez. végrehajtása tárgyában, Jövőnk s az uralkodóház, geologia, mint politikai tényező, Kalotaszegi Varottas Album 14. és 16. füzetei, Himző-Mintacsarnok, Az Osztrák-Magyar Monarchia irásában és képmében 26 füzet (182—208-ig).

(Folytatása következik.)

Fürdői levél.

Sugás, augusztus 6.

A délutáni nap teljes erejével tűz le a kis völgykatlanra, Sugás-fürdő apró nyaralóira.

A gözlő deszkafalaihoz támasztott lócsákon egymás bajáról esendesen beszélgetve ülnek a szenvedők, — a nyaralók hűs verandáin fekete kávé, bor s cigaretta mellett tarokkznak az üdülők, — a vendéglő terraszán, zsebükben a „Tribuna” egy-egy félve őriztetett példányával, pálinkáskupicák előtt, román tanítók vitatkoznak.

Egyes látogatók a nap forró sugarai előtt a tükörfürdő hűs vizébe, vagy a friss hideg zuhany alá menekülnek, — esős időben pedig a kádfürdők „hideg!” „meleg!” feliratu csapjait nyitogatva ellensúlyozzák a víz hőmérsékletét, testük híválmait szerint.

A nap mind lejjebb és lejjebb hanyatlik a hegyek mögé; a hőség csillapultával a fürdőhely is kissé meglevevénedik, a kuglizóban hangos esattogással gurulnak a golyók, a sétányról asszonyi nevetkérezés hallatszik, a vendéglős is felgyújtja lámpáit, s hamisítatlan (?) ó-borral szolgál vendégeinek, kik közül némelyek ide gyűlnek ebéd- s vacsorára; mások az otthon főzettekkel elégitik ki gyomrukban a jó, friss savanyúviz által felfokozott igényeit.

A fürdő vizének vegyelemzésébe itt — nem is igen értvén hozzá —

nem boesátkozom, elég annyit mondanom, hogy a víz jó hideg, friss, vasasízű, olyannyira, hogy az edény falait egészen vasrozsdával vonja be, — s körülbelül megfelel a többi, szomszédos székelyfürdők vizeinek.

Kora reggel ivó-víz kurára gyűlnek össze a hamar ébredők, a többiek azonban, a függönyös ablakok mögött, zavartalanul folytatják édes, hajnali álmukat.

Az ifjabb, még az iskola porát nem ismerő generatio, eltűnve az őrző szemek előtt, le-lezarándokol a „Sugó” patakhoz, hol a palás mederben ősz székely leleményességgel apró vízi malmoeskákat épít; a tanulóifjúság egyes diszpeldányai, az erdő sűrűjébe rejtőzve az itt nyaraló pár professzor Argus szemek előtt, gyakorolják magukat a cigarettázás tilos élvezetében, a „fiatalok” közében andalognak az erdőeske utain, — s utjokat a századosfák körébe vészt, tőrrel átvert szívek, kezdetűket, a sétány padjaira felírt versek kísérik.

A fürdőközönség egyszer-egyszer, óvatosan plaidbe burkolva, s esernyővel fegyverkezve fel a váratlan eső ellen, kirándulásokat is rendez a „Görgő” tetőre, hol a puska lövést a völgy mélye megszázsorozodva, menydörgés alakjában adja vissza.

A fáradságos utat kárpótolja az innen nyíló, valóban minden részletben megkapó kilátás.

Az ösvény mellett apró savanyúvizforrások bugyognak elő a föld rétegeiből; a környék népe szemvélül használja vasas nedvüket.

A fürdő közönsége délutánonként rendszeren kártyázással, sakkjátékkal üzi el unalmát. Délelőtt van a rendes fürdés ideje.

A családias, gyakorta vacsorával egybekötött uzsonna után, a társaság még együtt marad, s a teljes éj beálltával ki-ki, a sötét, csak a holdtól világított ösvényen Morpheus karjaiba nyugodni, hazatér.

A fürdő alszik, s az éjszaka csendjét csak a Sugó patak csobogása zavarja meg.

Téglás Béla.

Csarnok.

Jámor Están egyházi levelei a szerkesztőhez.

XX.

Téns Szerkesztő ur!

Nagy lelki élvezettel olvastam a téns szerkesztő ur ujságában az én másik kántor komám iratját. Mert nekem két kántor komám van: az egyik itt Kárbahágón, a másik meg abba a furesa nevű városban: Edopinopolisban. Csak hogy valami hírt hallok róla. Husz esztendeje, hogy innen Kárbahágóból kikövetkeztet s azótától fogva azt se tudtam, hogy él-e vagy hal. No hát szerbusz komám, esókolom az pófádat! Tessen neki téns szerkesztő ur ezen üzenetemet átadni s azt es megmondani, hogy a kárbahágói kántor komám es tiszteli s jöjjön nálunk, szüvesen láttuk!

Minekutánna kiörvendeztem magam, aszt kértem, hogy hát az a furesa nevű város es Polis, mint Kárbahágó. Pólka igazán elbűszkül, ha megtudja, hogy még várost es neveznek el róla. Ugyancsak fájniul járunk, ha egy szép napon a főtisztelendő ur es azt fogja követelni, hogy a mű nemes községünket es Kárbahágópólisnak nevezzük. De münk esztet tenni nem fogjuk; mert nagyon es rendiben való dolog, hogy a hol főtisztelendő vagyon, ott Póli es vagyon, de hogy éppen a várost es róla nevezzék el, nem tartom illedelmes dolognak.

Midőn a másik kántor komám szép es okos iratját kiolvastuk, én mindnyá irni akartam, de kárbahágói kántor komám aszonta „lassan a testtel! Ennek az iratnak valahol eredettye is leszen. Ez csak a dereka adolagnak, a feje, a füle es szarva másutt találtatódik. Nézzük csak az veres tollas ujságot. Rittig igaza vot neki. Lehetne püspök, olyan kitálalós az én kántor komám.

Móricz zsidó hejből kisegített a bajból, hozott nekünk egy veres tollas ujságot. Épp egy nagy darab sajt volt beletakarva. Kértem tőle, hogy hát sajtakarónak használja azt

REGÉNYCSARNOK

Haida.

— A „Székelyföld” eredeti regénye. —

Irta: Hajdó Ödön.

(Folytatás.)

— Láttam — ugymond — megnyilni az eget, a mely nagyon vörös volt. Ott hasadt ketté, hol a Mahomed utja szeli. Réam fehér fény sugárzott, olyan, melyet nem ismerlek, szebb a csillagoknál, erősebb a hold sápadt fényénél és nem olyan haragos, mint a napé. Tiszta, üde fény volt az, mely bevilágította a piros boltozatot. Láttam, a mint megnyílik az eget sorozata; mindenik különböző színben. Keskenyebb nyílás keletkezett a másodikban, mely narancsszínben ragyogott és mind keskenyebb-keskenyebb sávban nyíltak meg a citromsárga, zöld, világoskék, sötétkék és ibolya. Ez utóbbin már csak oly keskeny vala a nyílás, mint az „Aja-Sophia” főbejárata és kétfőlől két hatalmas szivárvány

látszott. Láttam a lilaszínű égben a paradicsomot, ott ült Mahomed Allah lábainál és nézett engem.

— Nem tudom megmondani, mit éreztem.

— Egyszerre csak elkezdett közölni az ég, már nem emlékszem biztosan, ő jött-e, vagy én szárnyaltam felé, beleértem a piros boltozatba.

— Elém jöve Mahomed; fejemre téve kezét, szótlanul vezetett föl a lilaszínű égbe és ott megálltunk Allah előtt.

— Mahomed kezeit mellém keresztbe tette, meghajolt és előttem ismeretlen nyelven valamit mondott. Allah arezomra nézett, megfogá kezem, mire szemeim a fénytől lecsukódtak. Odavont lábaihoz, úgy ültem ott, térdőre hajtva fejem, mint most veled anyám, ő megcsókolta homlokom és hozzám szólt.

Megkérdezte, ha szeretek-e élni a földön és visszamegyek-e még? S én vágyakozó hangon válaszolám: igen, megyek.

— Nézz szét és eredj, mondá oly gyöngye hangon, mintha lenge szellő fuvalma volna, vagy mint erdő ölen

minő esendes este a levél suttagása, de én megértém.

Még ott ültem Allah lábainál, midőn szemeim fölnyíltak; bizonyos kíváncsisággal néztem szertesztét, de megváltozott minden.

Allah fényét nem láttam többé.

Az előbbi lilaszínű ég helyett közönséges nappali fény áradt szét. Len lábaimnál a tenger terült el, — azur színéből bontakozott ki a kelő nap, — szélén hatalmas ciprus-erdő, olyan, mint odaát Skutari város részben a temető. A ciprus-erdőből egy férfi közelgett felém, idegen, nem ismertem. Görögös arca leköté tekintetem, szemének tüze égetett. Megbámultam magas termetét, szép alakját és suttagva kérdém Allahtól: — Ki ez?

— Mahomed fia! — szólt Allah dörgő hangon és fölébredtem.

Már betűzött a hajnali nap s néztem arany szegélyeit a felhőknek, mint álmom folytatását, míg fölébredtél jó anyám s elmondhatam neked. Mondd, mit jelenthet?

— Álmod rendkívüli, — felelt az anya, mély gondolataiból fölcsudva,

— megmagyarázni nem tudom, de ismerlek egy álomfejtő dervist, ki meg fogja azt fejteni. Jer öltözködjünk és mig e napnak két órája elmult, megtudjuk.

Azzal sietve hozzá fogtak az öltözködéshöz, bekendőzték arezukat és átmentek az aranszarvhidon Stambulba, az említett Dervist lakásán felkeresni.

A Bin-bir-derek basilika jobb oldalán diszes kert, annak közepén nagy épület, abban lakott a dervis, de nem vala otthon. Várniok kellett tehát es majdnem egy óráig sétáltak lenn a kertben, míg hazaérkezett és színe elé boesátá.

A dervis mintegy hatvan év körüli férfiú lehetett, alacsony termettel, ezüstös szakállal. Apró, pislogó szemek fölött szemöldökei messze kirugaszkodtak, mint egy-egy ernyő. A két kicsiny szem közül hatalmas orr indult ki, hogy vége alatt a bajusz es szakáll-özönben szája elveszzen. A hang is csak szürve jött keresztül e tömegben.

(Folytatása köv.)

a becsületes ujságot, mire ő asszonya, hogy az abban levő zödeség és vízenyősség mián sohasem piriznyedik meg benne azon eledel. Lehet, hogy igaza legyen, ő tudhatja legjobban. Annyit én és tudok, hogy hogy nedves ruhában legjobban áll a sajt.

Megolvastuk a Sz. Ö. (szent öcsém) irattját. Kántor komám egybe aszontaraja, hogy „görögül vagy onirva” s ezért bajos megérteni. A leesperdi Móríz zsidó is jelen volt s neki es muszáj volt valamit mondani. Ő aszonta, hogy szent öcsém es ojan, mint némely fejérnép, nem azért menyen a templomba, hogy imádkozzék, hanem azért, hogy a selyem vigánóját mutogassa. Szent öcsém es nem azért ír, hogy valami okosat mongyon, hanem azért, hogy mutogassa, mit tud. Pedig a cikkből nem az jó ki, hogy tud görögül, hanem az, hogy nem tud görögül.

Minekutána a téns nemes előjáróság szegényítő bizonyítványán nőtt föl, illendőnek tartotta bemutatni, hogy jól kitanult s mint a mostani gyermekeknek szokása, először es édes anyját, azaz a szülővárosát szidja le. Ez es nem egyéb, mint harez önmagunk ellen, de még ennél es több, harez a józan okosság ellen! Móríz zsidó az ő szokott szentelenségével asztat állítja, hogy szent öcsénk es úgy tesz, mint az illatos banka, mely saját fészkebe de ezt ajongom kimondani.

A többről közelebbi levelemben fogok írni, addig es isten velünk es gyöngyharmat. Istállom az én kedves másik kántor komámnak írásbeli tiszteletemet átadni.

Maradtam a téns szerkesztő urnak Kárbahágó, 1894. aug. 11-én.

tisztelettel s becsülettel:
Jámor Están,
egyházfi.

Ujdonságok.

— **Kinevezés.** Winternitz Károly kézdivásárhelyi kir. törvényszéki díjnak a brassói törvényszékhez írnoknak neveztetett ki.

— **A Kézdivásárhelyt szünidőző tanulóifjuság** „Szegény tanulókat segélyző alapja” javára az Uniókerti szinkörben Kézdivásárhelyt, 1894. évi augusztus hó 19-én Erdélyi Károly polgári iskolai igazgató tiszteletbeli elnöksége alatt zártkörű nyári táncmulatságot rendez. Kezdeté délután 5 órakor. Belépti díj: Személyenként 2 korona. Családjegy 5 korona.

— **Medve.** A k.-vásárhelyi Katrosa erdőségben a medve egy tehenet a napokban összemaragolt. Úgy látszik, hogy a maczkó, mely eddig életfelt nem adott magáról, megkezdette szokásos évi adóját a kézdivásárhelyi marhaállományból beszédni.

— **Öngyilkosságok.** Utóbbi időben alig van hét, melyen egy-egy öngyilkosság vidékünkön ne történtek, úgy, hogy csaknem állandó rovatot kell vezetnünk azon szerencsétlenekről, kik erőszakos módon akarnak az élettől megszabadulni. És az a legszomorubb a dologban, hogy manapság a legesekélyebb ok is elegendő arra, hogy egy-egy szerencsétlent a halálba kergessen. Folyó hóban csak Kézdi-Vásárhelyt három öngyilkosságot jegyeztünk fel, melyek közül egy halállal végződött. Polányi Csavár Juliánna eselédét asszonya megpirongatta, s ezt annyira szívére vette, hogy beleugrott a kutba. Kihúzták s megélt. — Csoma István helyi piacztakarító anyjával össze-szólalkozván, egy rossz pisztolyal

szájába lőtt. Két napi szenvedés után a Rudolf-kórházban meghalt. — Csáki Dénes eseléd f. hó 12-én karbolsavat ivott, de az oldat szerencsére nem volt elég erős arra, hogy életét kioltsa. Jelenleg a Rudolf-kórházban fekszik.

— **A „Háromszékmegyei jegyzők orbai köregelete”** Hollaky Attila főszolgabíró védnöksége alatt e hó 11-én Kovásznán egy, mindenben jól sikerült nyári táncvigalmat rendezett. A nyári szinkör, hol az estély megtartott, esti 9 órakor kezdett népesülni s nemsokára meg is telt fényes, válogatott közönséggel. A mulatságon a zenét a helybeli fűrdőzenekar szolgáltatta, melynek hangjainál fesztelen jó kedvvel táncolt, a ki csak lábait bírhatta. Csúpan csak az volt feltűnő, hogy a szomszéd járásokból — az orkölcsi testület által adott estélyen — a jegyzői kar nagyon gyenge számban volt képviselve, a mi bizony lehetett volna másképen is. No, de hát ezt a hiányt pótolta a Kovászna és vidékének áldozatkész intelligens publikuma. A bál-bevétele 147 frt volt, melyből 80 frt tiszta haszon maradt meg az egyesületnek. Felülfizettek: mélt. Hollaky Attila ur 10 frtot, id. Dobay János ur 2 frt, Bakay mérnök, Temesvári Miklós, Séra Lajos jbiró, Deák Sámuel szolgabíró, Deák György (Alvincz) és Barabás mérnök urak 1—1 frt. Pál Péter és Horn Mór urak 50—50 krt. A kedélyes multság messze benyult a reggeli órákba is. A közönség egy kedves emlékekkel szívében távozott az estélyről, hogy olyan jól, olyan kedélyesen régen nem mulatott, mint a jegyzők bálján.

— **Magyarország leggazdagabb főurai.** A legnagyobb fölbirtokos Magyarországon maga a magyar állam, melynek 2,816,418 kataszter hold földje van, tehát körülbelül tízedrésze a művelés alatt levő összes területnek. A magánbirtokosok között első herczeg Eszterházy Miklós, a kinek 421,053 hold birtoka van. A grófok között leggazdagabb gróf Schönborn Ervin 226,921 holddal, utána következik gróf Festetics Taszilo 136,541 holddal; a részvénytársaságok között az Osztrák-Magyar-Államvaspálya, 225,159 holddal; utána ötödik sorban Koburg Fülöp herczeg: 214,538 hold tulajdonost. A leggazdagabb főherczeg: Albrecht, kinek 155,731 hold földje van, míg az uralkodó család uradalma Magyarországon 86,912 hold, József főherczegé csak 57,039 hold, amelynél háromszor akkora a vallásalap, a melyet a kultuszminiszter kezel. A papi birtokok között legnagyobb a nagyváradai róm. kath. püspöké: 189,934 hold, azután ugyanesaka nagyváradai görög katolikus püspöké 130,898 holddal, míg a közönségesen legnagyobbak hitt kalocsai érseki birtok csak 53,143 hold. A káptalanok közt a legelterjedtebb az egri káptalan 91,702 holddal, melynél a herczeg-prímás csak 1000 holddal gazdagabb. A városok között leggazdagabb Debreczen, a mely városnak 91,618 holdja van, utána következik Szeged 72,139 holddal. Legnagyobb földbirtokos az izraeliták között báró Schossberger Zsigmond 26,127 holddal, azután Fopper Armin és Berthold bárók külön-külön 23,900 hold birtokkal. A magyarországi földbirtok nagyság szerint így oszlik meg: 50,000 holdnál többje van 46 tulajdonosnak, 50,000 holdtól lefelé 30,000 holdig van 31-nek, 30,000 holdtól 20,000 holdig 54, 20,000 holdtól 10,000-ig 151, 10,000 holdtól 5000 holdig 266, 5000 holdtól 1000 holdig 1655, 1000 holdtól 750 holdig 981 földbirtokos. Nagy birtokos tehát egész Magyarországon nincs több, mint 3192.

Hirdetések.

Sz. 1640. tlvki.

1894.

HIRDETMÉNY.

A kovásznai kir. járásbíróshoz, mint telekkönyvi hatósághoz tartozó Barátos községnek barátosi és zágoni területen lévő erdő és legelő ingatlanaira nézve arányosítás folytán szerkesztett telekkvi átalakítási tervezet hitelesítésével kapcsolatosan az összes barátosi telekkvek helyesbítése fogantatosittatik. E czélből a helyszíni eljárás a nevezett községben 1894. évi szeptember hó 12-ik napján d. e. 8 órakor fog kezdődni. Ennélfogva felhivatnak:

1) Az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen, vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet elleni netaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik;

2) mindazok, a kik a telekkjvben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiküldöttje előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okmányaikat mutassák fel;

3) mindazok, kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átirásra az 1886. évi XXIX. t.-cz. 15—18 és az 1889 évi XXVII. t.-cz. 5—7 és 9 §§-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy odahassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt élőszoval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az uton többé nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezménytől is elesnek; és

4) azok, kiknek javára tényleg már megszűnt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszűnt egyéb jog van nyilvankönyvileg bejegyezve, ugyisintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztését kérelmezzék, illetve, hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Kovászna, 1894. július hó 18-án.

A kir. járásbíróshoz mint telekkönyvi hatóság.

Séra,

kir. járásbíró.

1—3

Sz. 4789—94.

Árverési hirdetmény.

Ikafulva község erdejében a nagyméltóságú m. kir. földmívelésügyi miniszterium engedélye alapján 2586 szál tölgyfa, és pedig 1571-32 köbméter tönk, 249-73 köbm. dorong és 99-51 köbm. ágfá nyílt árverésen 5766 frt 83 kr becsárban eladandó.

Az árverés folyó év szeptember hó 12-én délelőtt 10 órakor az erdőben fog megtartatni.

Árverezni akarók a kikiáltási becsár 10%-át az árverés megkezdése előtt, az árverést vezető főszolgabíró kezéhez letenni kötelesek. A vételár 1-ső részlete 30 nap alatt, második részlete 1895 márczius 1-éig, a 3-ik részlet 1895 július 1-éig fizetendő.

További feltételek alattirott főszolgabíró irodájában és a községi előjáróságnál tudhatók meg.

Kézdi-Vásárhely, 1894 aug. 4-én.

Gábor Péter. s. k.
főszolgabíró.

1—3

Sz. 4790—94.

Árverési hirdetmény.

Futásfalva község erdejében a nagyméltóságú m. kir. földmívelésügyi miniszterium engedélye alapján 10267 szál tölgyfa, és pedig 5664-80 köbméter tönk, 966-73 köbm. dorong és 397-88 köbm. ágfá nyílt árverésen 20900 frt 14 kr becsárban eladandó.

Az árverés folyó év szeptember hó 12-én délelőtt 10 órakor az erdőben fog megtartatni.

Árverezni akarók a kikiáltási becsár 10%-át az árverés megkezdése előtt, az árverést vezető főszolgabíró kezéhez letenni kötelesek. A vételár 1-ső részlete 30 nap alatt, második részlete 1895 márczius 1-éig, a 3-ik részlet 1895. július 1-éig fizetendő.

További feltételek alattirott főszolgabíró irodájában és a községi előjáróságnál tudhatók meg.

Kézdi-Vásárhely, 1894 aug. 4-én.

Gábor Péter s. k.
főszolgabíró.

1—3

Sz. 663/1894.

tlvki.

Árverési hird. kivonat.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság, közhírré teszi, hogy Soósmezői Pap György végrehajtónak odaváló Nyisztor Gligor és Nyisztor Gligorné Verza Eufrozina végrehajtást szenvedők elleni 530 drb arany tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében, a kézdivásárhelyi kir. törvényszék területén lévő, Soósmező községében fekvő, a soósmezői 133 sz. tjkvben foglalt és a Nyisztor Gligor nevére felvett A + 213, 214 hrszámu 74 frt, 495 hrsz. 59 frt, 550 hrsz. 5 frt, 704 hrsz. 13 frt, 740 hrsz. 30 frt, egy a soósmezői 241 sz. tjkvben foglalt, s a Verza Fruzina nevére bejegyzett A + 199^a hrszámu 31 frt, 468 hrsz. 27 frt, 651, 652 hrsz. 144 frt, 683 hrsz. 1 frt becsértékű ingatlanokra az árverést a fennebb ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1894. évi szeptember hó 29-ik napján d. e. 9 órakor Soósmező községhezánál megtartandó nyilvános árverésen, a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók végrehajtató Pap György kivételével tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §. értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

K.-Vásárhelyt, 1894. június 19-én.

Gaal István,
kir. egyes bíró.

Pályázati hirdetmény.

A volt felső-fehérmegyei nemesi árvai pénzalap jövedelméből alapított 300—300 forintos ösztöndíjas hely közül kettő ez időszerint üresedésben van, miért is ezekre ezeanol pályázatot hirdetek.

Az alapítványi szabályok 19 és 21 §§. értelmében ezen ösztöndíjakra csakis azon volt felső-fehérmegyei nemesi árva kitűnő vagy jeles tanuló tarthat igényt, ki műegyetemen, erdészeti akadémián, bányászati akadémián, gazdasági akadémián, vagy felsőbb gazdasági tanintézetben kívánja magát képezni. Ha nemesi árva tanuló nem jelentkezik, az ösztöndíj kivételesen nem árva nemesi kitűnő jeles tanulóknak is adható.

A pályázati kérés felszerelendő lesz:

a) a kérelmező keresztlevelével, melyben a törvényes leszármazása bizonyítva legyen;

b) valamely magyarhoni főreáltanoda vagy főgymnasiumban nyert kitűnő vagy jeles érettségi bizonyítvánnyal;

c) volt felső-fehérmegyei nemesi szülőktől származása igazolandó (alispáni bizonyítvány);

d) teljes vagy apáról, anyáról irvasága bizonyítandó;

e) megjelölendő a szakpálya minősége, az intézet hol és az idő, mennyire a képesítő tanfolyam terjed; és végre

f) a pályázathoz egy formaszorú kötelezvény csatolandó, melyben pályázó folyamodó kötelezi magát, hogy pályanyertes honában tehetőségéhez képest ezen ösztöndíjas alap vagyonát gyarapítani fogja.

Végül tájékozással meg kívánom jegyezni azt is, hogy az üresedésben lévő két ösztöndíjas hely a fennmilitett szabályzat 22 §-sa értelmében a Segesvárt választó, volt felső-fehérmegyei községi illetőségűekre esik, kivétel ezen szabály ellen csak azon esetben engedtetik meg és fordulhat elő, ha ezen kerületből ösztöndíjért folyamodó nem volna mely esetben az ösztöndíjat a s.-szentgyörgyi választó Háromszékvármegyébe kebeleztetett, volt felső-fehérmegyei községi illetőségűekre is elnyerhetik.

A pályázati kérések f. hó 27-én délig hozzám beadandók.

Segesvár, 1894. évi augusztus hó 5-én.

Br. Apor Gábor s. k.
főispán.

2—3

12.969 szám
1894.

Árlejtési hirdetmény.

A K.-Vásárhely-Torja-Büdös-Bük-szádi törvényhatósági közut 8—10. és 24—25. klm. szakaszán négy darab kőfedes áteresztőnek újból építését 1178 frt 61 kr összeg erejéig engedélyeztem.

A fent említett munkálatok fogantatásának biztosítása céljából az 1894. évi augusztus hó 16-iki napjának d. u. 3 órájára a Háromszékvármegyei alispáni hivatalos helyiségben tartandó zárt-ajánlat-verseny tárgyalás hirdetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítható, s a részletes feltételekben előírt 5%-nyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 11 órájáig a vármegyei közpénztárhoz annyival inkább igyekessenek beadni, mive a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatokra vonatkozó műszaki tervezet és részletes feltételek a főjegyző hivatalos helyiségében a rendes hivatalos órákban, naponként megtekinthetők.

S.-Szt.-Györgyön, 1894. évi augusztus hó 8-án.

Tompa Miklós,
alispán.

2—3

Mária-czelli Gyomor-ceppek

nagyserűen hatnak gyomor bajoknál, nélkülözhetetlen és ártótlóan ismeretes házi és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, bűzös lehelet, fullajtság, savanyu felbőffőség, hasmenés, gyomorfégés, felesleges nyálkiválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörcs, székülés.

Hathatos gyógyszernek bizonyult fejtájánál, a menyinyiben ez a gyomortól származott, gyomortulorhelésnél étellekkel és italokkal, giliszták, májbajok és hámorhoidáknál. Említett bajoknál a **Mária-czelli gyomor-ceppek** évek óta kitűnőnek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr. — Magyarországi forrártár:

Török József gyógyszerháza
Budapest. Király utca 12. sz.

A védjegyet és aláírást tüzetesen tessék megtekinteni!! Csak oly cseppeket tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a készítő aláírásával (C. Brady) és ezen szavakkal: „Valódiságát bizonyítom”

Kolera-járvány alkalmával, ennek megállítására előírt szabályokhoz mindenki szigorúan alkalmazkodjék, melynélfogva azon meggyőződésre fog jutni, hogy van szer a kolera ellen és hogy bizonyos fokig, észszerű alkalmazás mellett mindenki megmenetheti magát ebbeli megbetegedéstől.

Különösen figyelemmel kell lennünk beállandó emésztési zavarokra és szék-dugulásra. Az egészséges emésztés csakis a rendes életmód, minden az emésztésre károsan ható nehéz ételek nélkülözése, főleg a gyomornak s egyáltalán minden meghűléstől való óvakodás által érhető el. Az egészséges emésztést leginkább az ismert Brody E. gyógyszerész „Mária-czelli gyomor-ceppek”-jei tartják fenn, melynek rendkívüli gyomor-erősítő hatása van. A „Mária-czelli gyomor-ceppek” emésztési zavaroknál és elnyálkásodásnál, mint kitűnő szer van elismerve, s számos év óta a legkedveltebb házi szer a családoknál, különösen hirtelen beálló betegségeknek, mind első segély.

Kapható minden gyógyszerháza üvegcsékben (melyeknek Brady E. aláírással kell ellátva lenni) használati utasítással á 40 és 70 kr-ért.

2—10

Kérjen ön

„ZACHERLIN“-t,

mert ez a leggyorsabban és legbiztosabban ható szer bármilyen rovarok kiirtására.

Mi sem szólhatna világosabban ezen szer rendkívüli ereje és jósága mellett, mint annak **hallatlan elterjedése**; mely körülmény abban leli magyarázatát, hogy nem létezik egy második rovarirtó szer, melyet a „Zacherlin” legalább is tisztesen fölül ne mulna.

Hanem kérjen Ön mindenkor **lepecsételt** palaczkot, mely a „Zacherl” névvel van ellátva. Minden más nem egyéb értéktelen utánzatnál.

Egy palaczk ára: 15., 30., 50 kr, 1 frt, 2 frt. A „Zacherlin”-szóró 30 kr.

A „Zacherlin” valódi minőségben kapható:

Kézdi-Vásárhelyt: Kovács Ferenc gyógyszerész
Jancsó Géza gyógyszerész és
Csiszár Pál keresk. uraknál.

Csik-Gyimesen: Szücs György, Alter Grünberg, Leitnerowicz Ábrahám uraknál.

Csik-Szeredán: Nagy Gyula és
Göcsy Árpád uraknál.

S.-Szentgyörgyön: Molnár Jenő,
Ötves Pál,
Séra István és
Beteg Bálint gyógyszer. uraknál.

Baróthon: Brandstätter Sándor urnál.

5—5

Kézdi-Vásárhely, ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdája.